

HORIZONT 2024/1

Migrációkutató Intézet

**Sayfo Omar, Marsai Viktor, Vargha Márk, Gönczi Róbert, Párducz Árpád,
Dobó Géza, Ábrányi Endre, Fülöp Anna:**

Növekvő nyomás alatt – Migrációs prognózis 2024-re

2024. 01. 08.

Sayfo Omar, Marsai Viktor, Vargha Márk, Gönczi Róbert, Párducz Árpád, Dobó Géza, Ábrányi Endre, Fülöp Anna:

Növekvő nyomás alatt – Migrációs prognózis 2024-re

BEVEZETÉS

2016 óta nem érkezett annyi illegális bevándorló Európába, mint 2023-ban. A Száhel-övezet romló biztonsági helyzete, valamint az Észak-Afrikát, Közel-Keletet és Közép-Ázsiát sújtó gazdasági nehézségek miatt közel egymillióan adtak be menedékkérelmet az Európai Unióban. A kibocsátó országokban a helyzet nem javul, ezért 2024-ben a migrációs nyomás fokozódására lehet számítani.

2023 decemberében az uniós tagországok elfogadták a magyar kormány által következetesen ellenzett migrációs paktumot. Az ebben előirányzott politikai javaslatok alapján megszülető törvények hatályba lépéséhez azonban még hosszú út vezet, miközben az európai kormányokra nehezedő társadalmi nyomás egyre nő. A tagállamok ezért nemzeti hatáskörben próbálják jogi, biztonsági és diplomáciai eszközökkel feltartóztatni az illegális migrációt.

A Migrációkutató Intézet prognózisában a jelenlegi helyzetet és a 2024-es évben várható tendenciákat elemzi.

2023 A SZÁMOK TÜKRÉBEN

Közel egymillió menedékkérelmet adtak be 2023-ban az Európai Unióban harmadik országok polgárai. A legtöbb kérelmet (304 ezret) Németországban bírálták el, míg a dobogó második helyén Franciaország, a harmadikon pedig Olaszország áll. Az előző évhez képest Lettorszáiban 168%-kal, Észtországban 119%-kal, Németországban 74%-kal,

ABSZTRAKT

Rekordot döntött az Európába érkező illegális migránsok száma 2023-ban, és 2024-ben sem várható a migrációs nyomás mérséklődése. A főbb kibocsátó régiókban uralkodó biztonsági instabilitás és gazdasági nehézségek miatt a kivándorlási kedv egyre erősödik. A meglévő migrációs útvonalak mellett ráadásul újak is nyílhatnak. Noha 2023 decemberében az uniós tagországok megszavazták a migrációs paktumot, az abban megfogalmazott célok törvényi erőre emelkedéséig még hosszú út vezet, ezért a kormányok egyre inkább nemzeti hatáskörben próbálják felvenni a harcot az illegális migrációval szemben.

Franciaországban 37%-kal nőtt a kérelmezők száma. Eközben Dániában 56%-kal, Máltán 54%-kal, Cipruson 52%-kal, Ausztriában pedig 41%-kal csökkent a kérelmeknek a száma a törvényi szigorítások és a kibocsátó, illetve tranzitországokkal kötött megállapodások következtében. Magyarországon a január és október közti időszakban összesen 26 kérelmet nyújtottak be.¹

Az illegálisan érkezők legnagyobb csoportját a szíriaiak tették ki, akiket az afgánok, a venezuelaiak, törökök, kolumbiaiak, bangladesiek és pakisztániak követtek.² A legnagyobb mértékben a Száhel-övezetből érkezők aránya nőtt. Az olasz partokra Maliból 733%-kal, Szudánból 450%-kal érkeztek többen 2023-ban, mint az előző évben. 2023 végéig 4,16 millió ukrán állampolgárt regisztráltak az Unió országaiban, közülük 1,17 millióan Németországban élnek.

RÉGI-ÚJ ÚTVONALAK

2023-ban az előző évihez képest 17%-kal nőtt az Európai Unió külső határain észlelt irreguláris határátlépések száma. A Frontex november végéig összesen 355 300 esetet regisztrált, ami magasabb, mint 2016 óta bármikor. A legfrekvenciáltabb továbbra is a közép-mediterrán útvonal, ahol a hatóságok több mint 152 200 észlelést jelentettek novemberig bezárólag. A kelet-mediterrán útvonal forgalma 52 600 illegális határátlépéssel 50%-os növekedést mutatott. A legnagyobb arányú növekedést a nyugat-afrikai útvonalon jegyezték, ahol 32 400-ra nőtt, ezzel megduplázódott a próbálkozások száma. Közben a nyugat-balkáni útvonalon 28%-kal csökkent az illegális határátlépések száma, de még így is 98 600 esetet regisztráltak. Nagy-Britanniába a La Manche csatornán keresztül 58 300 határsértő próbált átjutni.³

De mi várható 2024-ben a főbb migrációs útvonalakon? Az alábbi alfejezetekben nem a teljesség igényével vizsgáljuk az Európába irányuló migráció főbb útvonalait. A további útvonalakra az egyes uniós országokra vonatkozó részekben térünk vissza.

A NYUGAT-BALKÁN

Bár a 2022-es rekordévhez viszonyítva csökkent a forgalma, a nyugat-balkáni 2023-ban is a legforgalmasabb szárazföldi útvonal maradt az Európai Unióba tartó irreguláris migránsok számára.⁴ Az itt érkezők többsége továbbra is szír és afgán, de továbbra is nagy számban érkeznek irreguláris migránsok Marokkóból, Bangladesből és Pakisztánból. A szerb hatóságok 2023-ban tíz alkalommal tájékoztattak marokkói és afgán embercsempész-

¹ INFOMIGRANTS 2023A.

² INFOMIGRANTS 2023B.

³ FRONTEX 2023.

⁴ PÉNZVÁLTÓ 2022.

csoporthoz közöti fegyveres összecsapásokról.⁵ Az ezek során használt automata fegyvereket a csempészek a régióból, koszovói és albán szervezett bűnözői csoportokon keresztül szerzik be.⁶ A legtöbb összecsapásra a szerb-magyar határ környékén működő illegális táborok közelében került sor. A szerb rendőrség az összecsapásokra több akcióval válaszolt, melyek nyomán az év végére jelentősen lecsökkent a Magyarország déli határán észlelt illegális határátlépési kísérletek száma.⁷

Bulgária 2023 tavaszát követően vált az irreguláris migránsok fő balkáni belépési országává, miután a Frontex megkezdte műveleteit Észak-Macedóniában.⁸ A bolgár határőrség adatai szerint a tavalyi évben 176 000 illegális határátlépési kísérletet akadályoztak meg.⁹ Nőtt a forgalom Bosznia-Hercegovina irányába is. A Horvátország csatlakozását követő hónapokban 800%-kal emelkedett az országba érkező irreguláris migránsok száma.¹⁰

2024-ben az Európai Unió várhatóan a korábbinál is erőteljesebben lép majd fel a Nyugat-Balkánon áthaladó irreguláris migrációval szemben. A Frontex már műveleti megállapodásokat kötött Szerbiával, Észak-Macedóniával, Albániával és Montenegróval, ami mellett Bosznia-Hercegovinával is folynak a tárgyalások. Ausztria Bulgária (és Románia) schengeni tagságának támogatásáért a külső határok megerősítését, valamint afgán és szír menedékkérők visszafogadását kéri.¹¹ Szerbia esetében kérdéses, hogy meddig marad meg a magyar-szerb határszakaszon folytatott műveletek fenntartásához szükséges politikai akarat.

A KÖZÉP-MEDITERRÁN ÚTVONAL

2023-ban a közép-mediterrán útvonal volt a legfrekvenciáltabb: az UNHCR több mint 157 ezer észlelést jelentett Olaszországban, míg Máltán kevesebb mint 400-at. Olaszországban 2016 óta nem mértek ennél magasabb számot.¹² Az UNHCR októberi közlése szerint a Tunéziából érkezők száma január és október között 280%-kal volt magasabb 2022 azonos időszakához képest, míg a Líbiából érkezők száma körülbelül ugyanannyi volt. Tunéziából elsősorban guineaiak, tunéziaiak, elefántcsontpartiak és Burkina Faso-iak, míg Líbiából egyiptomiak, bangladesiek, szíriaiak és pakisztániak keltek át sikerrel a Földközi-tenger középső részén.¹³ Flavio Di Giacomo, a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) szóvivője mély aggodalmának adott hangot az útvonalon 2023-ban jelentett 2 250 áldozat miatt. A The Guardiannek adott nyilatkozata szerint évek óta vita van arról, hogy az útvonalon

⁵ TÁRIK-PÁRDUZ-DOBÓ 2023.

⁶ DRAGOJLO 2023.

⁷ HUNGARY TODAY 2023.

⁸ AP NEWS 2023.

⁹ NOVINITE 2023.

¹⁰ SCHENGEN VISA INFO 2023B.

¹¹ SCHENGEN VISA INFO 2023C.

¹² UNHCR 2023a.

¹³ UNHCR 2023b.

megfelelő megfigyelőrendszerre van szükség, hogy elkerülhető legyenek az ilyen léptékű tragédiák.¹⁴

Az Európai Unió és Tunézia 2023 nyarán megállapodást kötöttek, mely értelmében Brüsszel több mint egymilliárd eurónyi támogatást folyósít Tunisznak, melyből az irreguláris migráció visszaszorítására 105 millió eurót különítettek el. Kaisz Szaíd elnök októberben elutasította az EU által bejelentett, korábban ígérteknél alacsonyabb összegű támogatást, ezért egyelőre nehéz megjósolni, hogy miként alakul Brüsszel és Tunisz együttműködése, ezáltal a 2024-ben Tunézia felől érkező migránsok száma.¹⁵

AZ ÉSZAKI MIGRÁCIÓS ÚTVONAL

Az északi migrációs útvonal a 2015-2016-os csúcstól ismét forgalmassá vált. Az illegális migránsok számának növekedése miatt 2022 novemberében Finnország időlegesen lezárta valamennyi átkelőhelyét az Oroszországgal közös 1340 kilométeres határszakaszán.¹⁶ Ennek ellenére 2023-ban közel ezer migráns érkezett Finnországba Oroszországból, a növekvő tendenciákat figyelembe véve a hatóságok 2024-re 10-15 ezer főt prognosztizálnak.¹⁷ Helsinki Moszkvát vádolja az illegális migráció fokozódása miatt, indítékként pedig a az orosz-ukrán háború nyomán bevezetett finn szankciókat, valamint Finnország NATO-csatlakozását nevezik meg.¹⁸

Az orosz-norvég határon egyelőre nem erősödik a migrációs nyomás, de a 2015-2016-os tapasztalatok miatt Oslo is aggódik.¹⁹ A norvég hatóságok bejelentették, hogy szükség esetén készek lezárni a határaikat Oroszországgal.²⁰ Hasonló lehetőségekkel számol Észtország is.²¹

A KIBOCSÁTÓ RÉGIÓK HELYZETE 2024-BEN

A 2023-as rekord érkezésszám elsősorban a szubszaharai térség romló biztonsági helyzetének, valamint a közel-keleti, észak-afrikai és közép-ázsiai országok gazdasági nehézségeinek az eredménye. A fő kibocsátó országok és régiók 2024-es kilátásai ezért nem adnak okot az optimizmusra.

¹⁴ D'ANCONA 2023.

¹⁵ REUTERS 2023.

¹⁶ BRYANT 2023B.

¹⁷ LEHTO – KAURANEN 2023.

¹⁸ BIELECKA 2022.

¹⁹ NIELSEN 2023.

²⁰ KHALILOVA 2023.

²¹ ASKEW 2023.

SZUBSZAHARAI AFRIKA

A fekete kontinens 2024 elején mind biztonságpolitikai, mind gazdasági szempontból rosszabb állapotban volt, mint egy évvel korábban. Nem véletlen tehát, hogy 2023 során jelentősen nőtték az érkezőszámok Afrika felől Európába: bár az összesített éves statisztikák még nem érhetők el, 2023. január 1. és szeptember 30. között 214 000 afrikai állampolgár lépte át irreguláris módon az EU külső határait, ami éves összehasonlításban 60%-os, kétéves távlatban pedig 105%-os növekedést jelent.²²

Az általános kihívások, mint a klímaváltozás, a növekvő infláció, illetve a részben az ukrajnai háborút kísérő élelemiszerár-növekedés mellett a kontinenst több új válság rázta meg, amelyek tovább rontották a regionális stabilitást. Mindezek közül kiemelkedik az áprilisban kirobbant szudáni polgárháború, amely napjainkra a világ legtöbb belső menekültet eredményező válsága lett. 2024 elejére 1,5 millió ember menekült el az országból, és 5,5 millióan váltak belső menekültté, miközben 20 millióan szorulnak különböző segélyekre a 45 milliós lakosságból.²³ A szudániak már megjelentek a közép-mediterrán útvonalon Európa felé is. Amennyiben a harcok nem érnek véget belátható időn belül – amire egyelőre kicsi az esély –, a szudáni középosztály azon tagjai, akik 2023 végén még reménykedtek abban, hogy hazatérhetnek, egyre nagyobb számban fognak továbbvándorolni – részben Európa felé.

2023 a Száhel számára is újabb puccsokat, növekvő regionális instabilitást és a dzsihádisták fokozott támadásait hozta magával. Burkina Fasóban például a merényletek és rajtaütések száma csaknem 130%-kal nőtt, miközben a felkelők által ellenőrzött terület mérete is 50%-kal gyarapodott, megközelítve a 7 000 négyzetkilométert.²⁴ Különösen aggasztó, hogy az olasz védelmi minisztérium nyilatkozatai szerint a Száhelben, illetve Líbiában is jelen levő Wagner Csoport bekapcsolódott az illegális migráció szervezésébe.²⁵ Aggasztó, hogy az elmúlt hónapokban a Kanári-szigeteken is rekordszámú érkezést regisztráltak a hatóságok, ami részben a nyugat-afrikai instabilitásra vezethető vissza. December közepéig csaknem 53 000-en érték el a spanyol partokat, jórészt a szigetet, ami a 2022-es adatokhoz képest 76%-os növekedés. Az érkezőszámok 2024 eső napjaiban sem csökkentek.²⁶

Mindezek alapján várható, hogy 2024 során is fennmarad az Afrika felől tapasztalható irreguláris migrációs nyomás: Európa vonzereje továbbra sem csökkent a kontinens lakói között, miközben a helyi gazdasági és politikai dinamikák miatt milliók döntenek az elvándorlás mellett.

²² VOANEWS 2023.

²³ AFRICA CENTER 2023a.

²⁴ AFRICA CENTER 2023b.

²⁵ DW 2023.

²⁶ INFOMIGRANTS 2024.

A KÖZEL-KELET ÉS ÉSZAK-AFRIKA

A közel-keleti és észak-afrikai térségben jelenleg nem zajlik olyan fegyveres konfliktus, ami miatt fizikai veszélynek lennének kitéve az ott élők, ezáltal menekültstátuszra lennének jogosultak Európában. Kivételt a gázai konfliktus képez, de mivel az övezetből sem Izrael, sem Egyiptom irányába nem tudnak kijutni a civilek, ez a konfliktus aligha növeli az Európába irányuló illegális migrációt az új évben. A gazdasági kilátások ugyanakkor számos országban borúsak. A Világbank jelentős visszaesést prognosztizál a migránskibocsátó, olajkincsekkel nem rendelkező arab országok számára 2024-re.²⁷

A Közel-Kelet és Észak-Afrika (MENA térség) a szubszaharai Afrika után a világ egyik legfiatalabb régiója. A 470 millió lakosnak nagyjából egynegyede 15 és 29 év közötti, körükben a munkanélküliség eléri a 30%-ot.²⁸ Ebből kifolyólag a fiataloknak a fele szeretné elhagyni hazáját. Különösen magas ez az arány Tunéziában (65%), Jordániában (63%) és Libanonban (60%).²⁹

Bár 2023-ban Szíria visszatagozódott az Arab Ligába, így az Aszad-rezsim nemzetközi elszigeteltsége csökkent, az ország gazdasága egyelőre nem javul.³⁰ A lakosság 90%-a él a szegénységi küszöb alatt, 1,3 millióan az éhezés határán állnak, 14,6 millió embernek, a lakosság 70%-ának az ételmezése függ a külföldi segélyektől.

A Világbank az elmúlt 150 év egyik legsúlyosabb gazdasági válságának nevezte a libanonit. Mára a líra elvesztette vásárlóerejének 95%-át, az emberek 80%-ának pedig problémát okoz az élelmiszervásárlás.³¹ A 2022-es választásokat követően egyik erő sem tudott kormányt alakítani, az országot jelenleg ügyvezető kabinet vezeti. A helyzetet rontják az ország déli részét ellenőrző Hezbollah és Izrael közötti feszültségek is, így 2024-ben gazdasági javulás nem várható. Az országban folyamatosan nő a kivándorlási kedv és egyre többen vannak, akik nekivágnának a tengernek Ciprus felé.³²

Romlik a gazdasági helyzet a fő migránskibocsátó észak-afrikai országokban, így Marokkóban és Tunéziában is. Utóbbiban a munkanélküliség magasabb, mint a térség bármely másik országában, ami jelentős politikai kihívást jelent a kormányzat számára.³³

Afganisztán gazdasága szintén egyre rosszabbul teljesít. A tálib kormány külkapcsolatai korlátozottak, ezért a külföldi tőke beáramlása erősen visszaesett az iszlamisták 2021-es hatalomátvétele óta. Az ENSZ becslései szerint a 40 milliós ország lakosságának 90%-a

²⁷ THE WORLD BANK 2023A.

²⁸ THE WORLD BANK 2022.

²⁹ ARAB BAROMETER 2022.

³⁰ MEI 2023.

³¹ THE WORLD BANK 2023B.

³² RELIEFWEB 2023.

³³ THE WORLD BANK 2023C.

szegénységben él.³⁴ 2023 során Pakisztán kiutasított 400 ezer afgán állampolgárt, akiknek hazaérkezése tovább rontja a helyzetet.³⁵

A fenti régiók országaiban egyre több család gondolkodik azon, hogy valamely fiatal tagját Európába küldi, hogy aztán az általa hazaküldött összegekből biztosítsa megélhetését. Bár több arab és egyéb kormányknak van megállapodása az Európai Unióval és konkrét európai országokkal a migránsok feltartóztatására, a növekvő társadalmi nyomás miatt ezek fenntartásának a költségei 2024-ben jelentősen nőni fognak.

VÁRHATÓ EURÓPAI VÁLASZOK

A növekvő migrációs nyomás hatására számos uniós ország követeli a közös fellépést. 2023 decemberében az Európai Tanács elfogadta az Európai Unió új migrációs paktumát.³⁶ A szándék még ebben az EU-s parlamenti ciklusban elfogadni a paktumot, de összhangban az EU-s jogalkotási folyamatokkal, az kötelező erejű jogszabállyá csak azután válik, hogy megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjában. Egyelőre azonban megjósolhatatlan, hogy véglegesített formájukban mikor lépnek hatályba a paktumban felvázolt rendeletek, hiszen azok törvényi erőre emelkedését még számos jogalkotási aktusnak kell megelőznie.³⁷ A javaslatot még a Parlament is módosíthatja, ami ezt követően ismét a Tanács, majd újra a parlament elé kerül. Az első olvasatos eljárás során sem a Parlament, sem a Tanács munkája nincs határidőhöz kötve, így az egyeztetések elhúzódhatnak.

Ha a Tanács belga elnökségének júliusi lejártaig nem kerülnek elfogadásra a rendeletek, akkor az ezt követő, fél évig tartó magyar elnökség alatt már kevés az esély. Elméletileg még az is előfordulhat, hogy teljes egészében elutasításra kerül a paktum. Ha ugyanis egy jogalkotási javaslatot az eljárás bármelyik szakaszában elutasítanak, vagy a Parlament és a Tanács nem tud kompromisszumra jutni, akkor a javaslatot nem fogadják el és az eljárás véget ér. Új eljárás viszont csak a Bizottság új javaslata alapján indulhat.

Mivel a közös európai fellépés bizonytalan, és a közelgő európai parlamenti választások miatt a migráció ügye nagy politikai tétekkel jár, az illegális migráció által leginkább sújtott országok nemzetállami hatáskörben próbálják kezelni a problémát. Ez a trend már 2023-ban is zajlott, 2024-ben pedig várhatóan folytatódni fog.

³⁴ THE WORLD BANK 2023D.

³⁵ USIP 2023.

³⁶ VILÁGGAZDASÁG 2023.

³⁷ A jogalkotási eljárásról bővebben: <https://www.consilium.europa.eu/hu/council-eu/decision-making/ordinary-legislative-procedure/>

NÉMETORSZÁG

Németországban 2023-ban 242 ezer menedékkérelmet bíráltak el, a kérelmezők száma pedig 60%-kal volt magasabb, mint az előző évben. A kérelmezők 27%-a szíriai, 17%-uk afgán, 16%-uk török.³⁸ A növekvő migrációs nyomás miatt a bevándorlás-ellenes Alternative für Deutschland országos szinten a második legerősebb párttá nőtte ki magát, megelőzve a kormánykoalíciónak mind a három tagját. Scholz kancellár a deportálások felgyorsítását ígéri, ami érdekében egyezményeket írna alá afrikai országokkal a migránsok visszafogadásáról. A kormánykoalíciót láthatóan szétfeszíti a migráció kérdése. Míg a baloldali Die Linke fenntartaná a jelenlegi, liberális menekültügyi rendszert, addig a Szociáldemokrata Párt (SPD) szigorítana a szabályozásokon. A Zöldek ellenzik a határellenőrzés visszaállítását és elsősorban a kibocsátó országokkal kötnének megállapodásokat. A Die Linke liberális álláspontja miatt a párt frakciójából kivált kilenc képviselő, akik Saha Wagenknecht vezetésével készülnek migrációkritikus baloldali pártot alapítani. Közben az ellenzékbe szorult jobbközép CDU-CSU pártszövetség szigorításokat követel és maximalizálná az egy évben befogadható emberek számát. A koalíció pártjainak egymással ellentétes álláspontjai miatt 2024-ben várhatóan csak részleges kompromisszumok köttetnek, átfogó szigorításokra kevés az esély.

FRANCIAORSZÁG

Franciaországban becslések szerint már 600-900 ezer migráns tartózkodik illegálisan.³⁹ Emmanuel Macron 2022-es választási kampánya során a korábbinál szigorúbb fellépést ígért az illegális migrációval szemben. Az erre vonatkozó törvényjavaslat körüli politikai viták nagyban meghatározták a 2023-as évet és 2024-re is áthúzódtak.⁴⁰ A decemberben elfogadott, jelentős szigorításokat tartalmazó migrációs törvény megosztotta az alapvetően centrista Macron-tömböt, ezért az elnök a balszárny megnyugtatása érdekében annak kihirdetés előtt az Alkotmánytanácshoz küldte az elfogadott törvényt, mely január végén közli hivatalos véleményét. A törvény értelmében – egyebek mellett – a szociális juttatások folyósításánál különbséget tesz a munkában állók (30 hónap után kapnak juttatásokat) és a nem munkában nem állók (5 év után kapnak juttatásokat) között, a Franciaországban élő külföldi szülők gyermekei nem kapnának automatikusan állampolgárságot, a közhatalmat képviselő személyek elleni emberölést elkövető kettős állampolgároktól elveszik a francia állampolgárságot, szigorítanak a családdegyesítések feltételeit, és szankciókat vezetnek be azon harmadik országokkal szemben, melyek nem hajlandók visszafogadni illegálisan Franciaországban tartózkodó állampolgáraikat. Korábban Gérald Darmanin belügyminiszter is beszélt arról, hogy az elfogadott törvénycsomag egy része alkotmányellenes lehet, így az Alkotmánytanács 2024 januári döntését a szigorításokat követelő Republikánusok és a Nemzeti Tömörülés nagy figyelemmel fogja kísérni. A

³⁸ SCHENGEN VISA INFO 2023b

³⁹ LE FIGARO 2023

⁴⁰ FRANCE24 2023.

migráció ügye tematizálni fogja az Európa parlamenti választásokat is, melyek a francia politikai kultúra sajátosságai miatt nagyobb belpolitikai jelentőséggel bírnak, mint sok más európai országban.

HOLLANDIA

Hollandiába 2022-ben 403 ezren érkeztek, és 179 ezren távoztak az országból. Az érkezők között az ukránok voltak a legtöbben 108 ezer fővel. Az elmúlt évtized során a frissen érkezőknek 11%-a volt menedékkérő, akiknek nagy része – a korábbi bevándorlókkal ellentétben – meg sem próbál beilleszkedni.⁴¹ Az évek óta tartó intenzív bevándorlás miatt az országban lakhatási válság alakult ki, melynek rendezéséhez 390 ezer új ingatlanra volna azonnal szükség. Közben a munkanélküliség 4% alá zuhant, így a gazdaság legtöbb ágazatának már nincs szüksége a külföldiekre. A bevándorlás kérdése 2023 nyarán aztán a kormánykoalíciót is szétfeszítette. Előrehozott választások következtek, melyeken a bevándorlásellenes Geert Wilders Szabadságpártja a szavazatok 23,6%-ával 37 helyet szerzett a 150 fős holland törvényhozásban, így a legerősebb politikai erővé lépett elő. Wilders kormányozni készül, de ehhez koalíciós partnerekre van szüksége. Tekintve, hogy a kormányalapítás legutóbb 299 napig tartott, most is hosszú menetre lehet számítani. Mivel azonban a törvényhozásban megközelíti a százat azon képviselőknek a száma, akiknek pártja a kampány alatt a bevándorlás szigorítását ígérte, várható, hogy az új kabinet megnehezíti a jövőbeni menedékkérők dolgát, és a honosítást is szigorúbb feltételekhez köti az eddigiekhez képest.⁴² Ennek módjai egyelőre még nem látszanak.

AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

A Brexit óta Londont nem kötik az Európai Unió szabályai, így nemzetállami hatáskörben próbál felelni a kihívásokra. A 2018-as évi 300-ról 2022-re 45 000-re nőtt a La Manche csatornán érkezők száma, a trend 2023-ban növekedést mutatott. A brit belügyminisztérium szerint a menedékkérők egy napra kalkulált elszállásolási díja 8 millió fontra, azaz több mint 3,5 milliárd forintba rúg.⁴³

2023-ban a törvényhozás elfogadta az illegális migráció visszaszorítására irányuló átfogó törvénycsomagot.⁴⁴ December 5-én Kigaliban a brit belügyminiszter és a ruandai külügyminiszter új megállapodást írtak alá az Egyesült Királyságból kitoloncolt menedékkérők ruandai befogadásáról.⁴⁵ Így az Egyesült Királyságba a La Manche-csatornán keresztül érkező migránsokat a kelet-afrikai országba küldik, ahol menedékkérelmüket

⁴¹ RIJKSOVERHEID 2023.

⁴² RTL NIEUWS 2023.

⁴³ GOV.UK 2023A.

⁴⁴ GOV.UK 2023B.

⁴⁵ GOV.UK 2023C.

feldolgozzák. Azok, akiknek megadják a menedékjogot, a biztonságos harmadik országnak számító Ruandában maradnak ahelyett, hogy visszatérnének az Egyesült Királyságba.

SPANYOLORSZÁG

Spanyolországot a nyugat-afrikai és a nyugat-mediterrán migrációs útvonal érinti. Tavaly év végéig körülbelül 57 ezer migráns lépett be szabálytalanul Spanyolországba. Ez majdnem kétszerese a 2022-es számnak, egész pontosan 82%-os növekedés, mely leginkább annak tudható be, hogy a nyugat-afrikai útvonalon csónakokon a Kanári-szigetekre érkezők száma rekordszintre emelkedett. A spanyol kormány tavaly fokozta kapcsolatait olyan nyugat-afrikai országok hatóságaival, mint Szenegál és Mauritánia, hogy megpróbálja megfordítani ezt a romló tendenciát, valamint további szükségszállásokat kellett létrehoznia a migránsok számára katonai laktanyákban, szállodákban és szállókban országszerte.⁴⁶

A Kanári-szigetekre érkeztek a legtöbben, 39 910-en – ez 154%-kal több, mint egy évvel korábban, és meghaladja a szigetcsoport korábbi, 2006-os rekordját (ez volt az úgynevezett cayuco-válság), amikor 31 678 ember érkezett.⁴⁷

A nyugat-mediterrán szárazföldi útvonal a két afrikai enklávét, Ceutát és Melillát érinti. Terepkutatásaink során azt az információt szereztük, hogy az e városok körüli marokkói területeken várakozó migránsok a kerítések ostromának gyakorta a spanyol ünnepnapokat választják, mivel akkor a határőrség létszáma a szabadságolások miatt kisebb a szokásosnál. Ennek tükrében nem számít váratlannak, hogy a tavalyi év utolsó napján mintegy 1 100 bevándorlót akadályozott meg a marokkói hadsereg abban, hogy átjusson a kerítésen. Ezzel együtt 2023-ban 1 700-uknak ez mégis sikerült.⁴⁸

Elma Saiz migrációs ügyekért felelős miniszter az idei év elején a Kanári-szigeteken tett látogatásán méltatta az Európai Unió decemberben megkötött új migrációs megállapodását.⁴⁹ A paktum elemeiben való – jöllehet, több ország ellenkezése miatt nem teljes – megegyezés elérése kétségtelen sikere a baloldali Sánchez-kormánynak, mivel Spanyolország látta el 2023 második félévében az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét. A csomag rendeleteinek implementálása utáni hatályba lépésére azonban még várni kell. Ezért azt prognosztizáljuk, hogy 2024-ben a Földközi-tenger nyugati medencéjében, az enklávénál és az Atlanti-óceánon a helyzetben nem várható változás, ahogy Pedro Sánchez kormányának hosszas tárgyalások utáni hatalmon maradása miatt a spanyol migrációs politikában sem. A felhalmozott tapasztalatok okán viszont Spanyolország főszerepet vihet a Marokkó és az Európai Unió közötti, a Tunéziával mint

⁴⁶ FAUS 2024.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ BATHKE 2024.

⁴⁹ Ibid.

kapuőr állammal⁵⁰ kötöthöz hasonló hosszú távú migrációs megállapodásról való tárgyalások során.

OLASZORSZÁG

Giorgia Meloni pártja és koalíciós partnerei 2022 őszén azzal az ígérettel kerültek hatalomra, hogy megfékezik a közép-mediterrán útvonalon hosszú ideje zajló irreguláris migrációt. Ez a 2023-as számokra tekintve – Meloni által is bevallottan – nem sikerült. A belügyminisztérium adatai szerint 2023-ban 50%-kal nőtt az Olaszországba érkező migránsok száma az előző évhez képest. Tavaly körülbelül 155 750 migráns érte el az olasz partokat, köztük több mint 17 000 kísérő nélküli kiskorú, szemben a 2022-es 103 850-nel.⁵¹ Történt mindez annak ellenére, hogy a kormány egyáltalán nem mutatkozott tétlennek: szigorították a tengeri mentést végző civil szervezetek magatartási kódexét, számos új menekültügyi eljárási szabályt hoztak és minden régióközpontban repatriációs központok nyitására határoztak.

2024 egyik kérdése az lesz, hogy ez utóbbi döntés hoz-e eredményt, azaz valóban felgyorsul-e a védelemre nem jogosult menedékkérők kitoloncolása Itáliából, valamint, hogy az egyfajta mintául szolgáló, a menedékkérők egy részének ottani befogadóközpontokba való átvétele céljából Albániával kötött megállapodás működni fog-e a gyakorlatban. Mindezeket túl figyelmet érdemel a miniszterelnök tavaly év végi azon kijelentése is, miszerint a migrációt nem jótékonykodó felajánlásokkal, hanem afrikai országokkal kialakítandó erős partnerségekkel lehet megfékezni, melyek stratégiai befektetésekkel párosulnak. Meloni megfogalmazása szerint az európai országoknak „egyenrangú félként és nem ragadozóként” kell viselkedniük. Ezért fogadta el a kormány azt az úgynevezett Mattei-tervet,⁵² amely az afrikai országokkal való együttműködést az energetikán túlra is ki kívánja terjeszteni, és konkrét projekteket tartalmaz, melyeket folyamatosan mutatnak majd be a következő hetekben.⁵³

Összességében elmondható, hogy bár fontos migrációs politikai lépések történtek Olaszországban tavaly és várhatóan történnek majd idén is, a migrációs nyomás érdemi csökkenésére csupán akkor van kilátás, ha az Európai Uniónak sikerül az afrikai államokkal – elsősorban Tunéziával – megegyeznie e cél elérése érdekében. Ehhez pedig a 2024 első félévi belga és a második félévi magyar soros elnökség munkájára is szükség lesz.

⁵⁰ E megállapodások jelentőségéről lásd: KMECZKÓ 2023.

⁵¹ AP 2024.

⁵² Enrico Matteiről, az állami irányítású olaj- és gázipari óriáscég alapítójáról nevezték el.

⁵³ AP 2024.

GÖRÖGORSZÁG

A kelet-mediterrán útvonalon fekvő Görögországban 2022-ben körülbelül 20 ezer, míg 2023-ban közel 50 ezer irreguláris érkezést regisztráltak.⁵⁴ A 2015 óta húzódó krízis frontvonalában álló uniós tagország sürgette a paktum képében megszületett európai szolidaritási megállapodást, ugyanakkor kétoldalú tárgyalásokkal igyekezett javítani helyzetén. A mélyponton lévő görög-török kapcsolatok javulóban vannak: Erdoğan török elnök és Micotákisz görög miniszterelnök 2023 novemberében Athénban találkoztak⁵⁵ és nemcsak a kereskedelem fellendítéséről, hanem a parti őrsegek közötti kommunikációs csatornák létesítéséről is megállapodtak. A szárazföldi és tengeri migrációs folyamatokara egyaránt hátrányosan ható rossz államközi viszony eme pozitív változása 2024-ben várhatóan a számokban is megmutatkozik. Erdoğan látogatását megelőzte Scholz német kancelláré,⁵⁶ melynek szintén témája volt a bevándorlás. A német kormány azt akarja elérni, hogy a Görögországban menedékjogot kérők végül ne utazzanak tovább Németország felé, ennek megoldásán pedig jelenleg is dolgozik a két állam vezetése. Konkrét eredmény 2024-ben várható.

ÖSSZEGRÉS

Az Európára nehezedő migrációs nyomás várhatóan 2024-ben sem fog mérséklődni. A szubszaharai Afrika számos országában romlik a biztonsági helyzet, a nem olajtermelő, hagyományosan migránskibocsátó közel-keleti és észak-afrikai országokban pedig nem körvonalazódik megoldás a fiatalokat is sújtó gazdasági nehézségekre. Az Európai Unió közös migrációs paktumában megfogalmazott politikai célok törvényi erőre emelkedéséig még hosszú út vezet, ezért a kormányok elsősorban nemzeti hatáskörben, jogszabályi szigorításokkal, biztonsági intézkedésekkel és harmadik országok vezetéseivel való megállapodásokkal próbálják felvenni a harcot az irreguláris bevándorlással szemben. A fősodratú politikai pártok Németországban, Hollandiában, Franciaországban és máshol mára számos elemet átvettek a bevándorlásellenes erők narratívájából, és megkezdték azok kivitelezését. Az új évben várhatóan a korábnál is szigorúbb törvények születnek, nemzeti hatáskörben fokozódik a határok ellenőrzése, az uniós országok pedig növelni fogják erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a kibocsátó országok visszafogadják állampolgáraikat. Bár több származási ország kormányának van megállapodása az Európai Unióval és konkrét európai országokkal a migránsok feltartóztatására, a romló gazdasági helyzet következményeként növekvő társadalmi nyomás miatt ezek fenntartásának a költségei 2024-ben jelentősen nőni fognak.

⁵⁴ UNHCR 2024.

⁵⁵ EURONEWS 2023.

⁵⁶ EKATHIMERINI 2023.

IRODALOMJEGYZÉK

AFRICA CENTER FOR STRATEGIC STUDIES (2023A): *Sudan Conflict Straining Fragility of Its Neighbors*. 2023.12.19. Forrás: <https://africacenter.org/spotlight/sudan-conflict-straining-fragility-of-its-neighbors-displacement-refugees/> (Megtekintve: 2024.01.05.)

AFRICA CENTER FOR STRATEGIC STUDIES (2023B): *Burkina Faso Crisis Continues to Spiral*. 2023.08.29. Forrás: <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/> (Megtekintve: 2024.01.06.)

AP (2024): *Italian Premier Meloni says curbing migrant arrivals from Africa is about investment, not charity*. InfoMigrants, 2024.01.04. Forrás: <https://apnews.com/article/italy-eu-africa-migration-strategy-energy-bfffac3ff93ad2a97aead324caa11130> (Megtekintve: 2024.01.06.)

AP NEWS (2023): *North Macedonia police intercept a group of 77 migrants and arrest 7 suspected traffickers*. 2023.10.28. Forrás: <https://apnews.com/article/north-macedonia-migrants-arrests-trafficking-ccb8ac4ad1bd4385815c5e59d1855742> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)

ARAB BAROMETER (2022). *Public Views of Migration in MENA*. 2022.06. Forrás: https://www.arabbarometer.org/wp-content/uploads/ABVII_Migration_Report-EN.pdf (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

ASKEW, Joshua (2023): *Estonia ready for 'migration spillover' after Finland closes border*. Euronews, 2023.11.29. Forrás: <https://www.euronews.com/2023/11/29/estonia-ready-for-migration-spillover-after-finland-closes-border> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

BATHKE, Benjamin (2023): *Morocco intercepts over 1,100 migrants near Spain's Ceuta and Melilla exclaves*. 2024.01.02. Forrás: <https://www.infomigrants.net/en/post/54235/morocco-intercepts-over-1100-migrants-near-spains-ceuta-and-melilla-exclaves> (Megtekintve: 2024.01.06.)

BIELECKA, Agnieszka (2022): *Poland Finally Lifts State of Emergency at Belarus Border*. Human Rights Watch, 2022.07.06. Forrás: <https://www.hrw.org/news/2022/07/06/poland-finally-lifts-state-emergency-belarus-border> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

BRYANT, Miranda (2023b): *Finland closes entire border with Russia after tensions over asylum seekers*. The Guardian, 2023.11.28. Forrás: <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/28/finland-closes-entire-border-with-russia-after-tensions-over-asylum-seekers> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

D'ANCONA, Matilde (2023): *Crisis At Sea: The Mounting Toll Of Migrant Shipwrecks In The Central Mediterranean*. OWP, 2023.12.17. Forrás: <https://theowp.org/crisis-at-sea-the-mounting-toll-of-migrant-shipwrecks-in-the-central-mediterranean/> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)

DRAGOJLO, Sasa (2023): *Albanian-Supplied AKs Fuel Violence on Refugee Route through Serbia*. Balkan Insight. 2023.09.04. Forrás: <https://balkaninsight.com/2023/09/04/albaniansupplied-aks-fuel-violence-on-refugee-route-through-serbia/> (Megtekintve: 2024.01.03.)

- DW (2023): *Italy blames Russia's Wagner group for surge in migration*. Forrás: <https://www.dw.com/en/italy-blames-russias-wagner-group-for-surge-in-migration/a-64974923> (Megtekintve: 2024.01.05.)
- EKATHIMERINI (2023): *PM, Scholz talk migration, Turkey, energy*. 2023.11.15. Forrás: <https://www.ekathimerini.com/news/1224867/pm-scholz-talk-migration-turkey-energy/> (Megtekintve: 2024.01.06.)
- EURONEWS (2023): *Greece and Turkey agree to reboot relations following landmark talks in Athens*. 2023.12.07. Forrás: <https://www.euronews.com/2023/12/07/greece-and-turkey-agree-to-reboot-relations-following-landmark-talks-in-athens> (Megtekintve: 2024.01.06.)
- FAUS, Joan (2024): *Irregular migrant arrivals almost doubled in Spain in 2023*. 2024.01.03. Forrás: <https://www.reuters.com/world/europe/irregular-migrant-arrivals-almost-doubled-spain-2023-2024-01-03/> (Megtekintve: 2024.01.06.)
- FRANCE24 (2023): *France's undocumented migrants face uncertain future under new immigration law*. 2023.12.22. Forrás: <https://www.france24.com/en/france/20231222-france-s-undocumented-migrants-face-uncertain-future-under-new-immigration-bill> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- FRONTEX (2023): *Irregular border crossings into EU so far this year highest since 2016*. 2023.12.11. Forrás: https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/irregular-border-crossings-into-eu-so-far-this-year-highest-since-2016-hZ9xWZ?fbclid=IwAR2JLmImC6--0xTxnbyTBreTTLuXPv4aq03L1p2KLSBcknd44DIWbU7e_dU (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- GOV.UK (2023A): *Home Office annual report and accounts: 2022 to 2023*. 2023.09.19. Forrás: <https://www.gov.uk/government/publications/home-office-annual-report-and-accounts-2022-to-2023> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- GOV.UK (2023B): *Illegal Migration Act 2023*. 2023.03.08. Forrás: <https://www.gov.uk/government/collections/illegal-migration-bill> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- GOV.UK (2023C): *Treaty signed to strengthen UK-Rwanda migration partnership*. 2023.12.05. Forrás: <https://www.gov.uk/government/news/treaty-signed-to-strengthen-uk-rwanda-migration-partnership#:~:text=The%20agreement%20is%20part%20of,illegally%2C%20they%20cannot%20stay%20here> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- HUNGARY TODAY (2023): *Continuous Police Presence on the Serbian-Hungarian Border Necessary*. Hungary Today. 2023.11.06. Forrás: <https://hungarytoday.hu/continuous-police-presence-on-the-serbian-hungarian-border-necessary/> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)
- INFOMIGRANTS (2023A): *Europe 2023 asylum applications expected to be highest since 2016*. 2023.10.10. Forrás: <https://www.infomigrants.net/en/post/52458/europe-2023-asylum-applications-expected-to-be-highest-since-2016> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- INFOMIGRANTS (2023B): *EU asylum applications to surpass one million in 2023*. 2023.12.27. Forrás: <https://www.infomigrants.net/en/post/54154/eu-asylum-applications-to-surpass-one-million-in-2023> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

INFOMIGRANTS (2024): *Nearly 250 migrants arrive on Canary Islands in one day.* Forrás: <https://www.infomigrants.net/en/post/54289/nearly-250-migrants-arrive-on-canary-islands-in-one-day> (Megtekintve: 2024.01.05.)

KHALILOVA, Dinara (2023): *Officials: Norway, Estonia may close border crossings with Russia.* The Kyiv Independent, 2023.11.23. Forrás: <https://kyivindependent.com/officials-norway-estonia-may-close-border-crossings-with-russia/> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

KMECZKÓ Sára (2023): *Az Európai Unió migrációs politikájának további externalizációja — az észak-afrikai országok megerősített kapuőr szerepe.* Horizont 2023/11. Migrációkutató Intézet, 2023.08.15. Forrás: <https://migraciokutato.hu/2023/08/15/horizont-2023-11-az-europai-unio-migracios-politikajanak-tovabbi-externalizacioja-az-eszak-afrikai-oroszagok-megerositett-kapuor-szerepe/> (Megtekintve: 2024.01.06.)

LE FIGARO (2023): *Immigration: ces étrangers déboutés du droit d’asile qui s’enracinent en France.* 2023.11.22. Forrás: <https://www.lefigaro.fr/politique/ces-etrangers-deboutes-du-droit-d-asile-qui-s-enracinent-en-france-20231122> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

LEHTO, Essi - Kauranen, Anne (2023): *More asylum seekers rushed to Finland from Russia before border reclosure.* Reuters, 2023.12.15. Forrás: <https://www.reuters.com/world/europe/more-asylum-seekers-rush-finland-russia-before-border-closure-2023-12-15/> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

MEI (2023): *Syria’s economic freefall continues despite Arab League return.* 2023.08.16. Forrás: <https://www.mei.edu/publications/syrias-economic-freefall-continues-despite-arab-league-return> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

NIELSEN, Nikolaj (2023): *Oslo: all quiet on Russia border, after Finland closes crossings.* Euobserver, 2023.11.17. Forrás: <https://euobserver.com/migration/157708> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

NOVINITE (2023): *Bulgarian Authorities Detain Over 18,000 Migrants in 2023: A Year of Challenges and Crackdowns.* Novinite. 2023.12.30. Forrás: <https://www.novinite.com/articles/223265/Bulgarian+Authorities+Detain+Over+18%2C000+Migrants+in+2023%3A+A+Year+of+Challenges+and+Crackdowns> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)

PÉNZVÁLTÓ, Nikolett (2022): *A nyugat-balkáni útvonal – migrációs trendek magyar szempöngböl.* Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések. Forrás: [https://svkk.uni-nke.hu/document/svkk-uni-nke-hu-1506332684763/SVKI Elemz%C3%A9sek 2022 12 A nyugat-balkani migracios utvonal-\(Penzvalto N.\).pdf](https://svkk.uni-nke.hu/document/svkk-uni-nke-hu-1506332684763/SVKI%20Elemz%C3%A9sek%202022%2012%20A%20nyugat-balkani%20migracios%20utvonal-(Penzvalto%20N.).pdf) (Megtekintve: 2024.01.05.)

RELIEFWEB (2023): *Lost Hope, Lost Lives: Insights into Lebanese Irregular Migration.* 2023.08.23. Forrás: <https://reliefweb.int/report/lebanon/lost-hope-lost-lives-insights-lebanese-irregular-migration> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)

REUTERS (2023): *Tunisia rejects EU financial aid, casting doubt on immigration deal.* 2023.10.03. Forrás: <https://www.reuters.com/world/tunisia-rejects-eu-financial-aid-casting-doubt-an-immigration-deal-2023-10-02/> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)

RIJKSOVERHEID (2023): *De Staat van Migratie 2023.* 2023. Forrás: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/10/06/tk-bijlage-de-staat-van-migratie-2023> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)

- RTL NIEUWS (2023): *Van asielstop tot spreiding: dit willen partijen met migratie*. 2023.10.28. Forrás: https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5414701/van-asielstop-tot-spreiding-dit-willen-politieke-partijen-met?fbclid=IwAR0IHd02wAER9J1-KqiLbGhMTncvzma7dGsKe_MbgnkXobLZD0bddNuVqXA (Megtekintve: 2024. 01. 06.)
- SCHENGEN VISA INFO (2023a): *Germany 60% Increase in Number of Asylum Applications*. 2023.12.08. Forrás: www.schengenvisainfo.com/news/germany-60-increase-in-number-of-asylum-applications/ (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- SCHENGEN VISA INFO (2023b): *Croatian Authorities Arrested Almost 1,700 Migrant Smugglers in 2023*. Schengen Visa Info. 2023.12.07. Forrás: <https://www.schengenvisainfo.com/news/croatian-authorities-arrested-almost-1700-migrant-smugglers-in-2023/> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)
- SCHENGEN VISA INFO (2023c): *Austria Sets 4 Conditions for Romania & Bulgaria's Schengen Accession, But Only by Air*. Schengen Visa Info. 2023.12.11. Forrás: <https://www.schengenvisainfo.com/news/austria-sets-4-conditions-for-romania-bulgarias-schengen-accession-but-only-by-air/> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)
- TÁRIK, Meszár-PÁRDU CZ, ÁRPÁD-DOBÓ, Géza (2023): *Az embercsempészmaffiák okozta kihívások a Nyugat-Balkánon és Magyarországon*. Migrációkutató Intézet, Horizont 2023/14. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2023/10/20231009_HORIZONT_2023_14_tarik_parducz_dobo_az_embercsempesz_maffiak_ozokta_kihivasok_a_nyugat_balkanon_es_magyarorszagon.pdf (Megtekintve: 2024. 01. 06.)
- THE WORLD BANK (2022): *Population, total - Middle East & North Africa*. 2022. Forrás: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=ZQ> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- THE WORLD BANK (2023A): *Sharp Deceleration Expected for Middle East and North Africa Economies in 2023*. 2023.10.05. Forrás: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2023/10/05/sharp-deceleration-expected-for-middle-east-and-north-africa-economies-in-2023> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)
- THE WORLD BANK (2023B): *Lebanon's Fragile Economy Pulled Back into Recession*. 2023.12.21. Forrás: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2023/12/21/lebanon-s-fragile-economy-pulled-back-into-recession> (Megtekintve: 2024.01.06.)
- THE WORLD BANK (2023C): *Tunisia's Economic Recovery Slows Down amid the Drought*. 2023.11.06. Forrás: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2023/11/06/tunisia-s-economic-recovery-slows-down-amid-the-drought> (Megtekintve: 2024.01.06.)
- THE WORLD BANK (2023D): *Afghanistan's Contracted Economy Faces Uncertainty, Afghan Families Are Struggling*. 2023.10.03. Forrás: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2023/10/03/afghanistan-s-contracted-economy-faces-uncertainty-afghan-families-are-struggling> (Megtekintve: 2024.01.06.)
- UNHCR (2023a): *Operational Data Portal. Mediterranean Situation*. Forrás: <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)

UNHCR (2023b): *EUROPE SITUATIONS: DATA AND TRENDS - ARRIVALS AND DISPLACED POPULATIONS – October 2023*. 2023.12.07. Forrás: <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/105246> (Megtekintve: 2024. 01. 06.)

UNHCR (2024): *Operational Data Portal. Mediterranean Situation. Greece*. 2024.01.06. Forrás: <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean/location/5179> (Megtekintve: 2024.01.06.)

USIP (2023): *Afghanistan's Economy Once Again Nears the Precipice*. 2023.11.17. Forrás: <https://www.usip.org/publications/2023/11/afghanistans-economy-once-again-nears-precipice> (Megtekintve: 2024.01.06.)

VILÁGGAZDASÁG (2023): *Megállapodott az EU a migrációs paktumról*. 2023.12.20. <https://www.vg.hu/kozelet/2023/12/megallapodott-az-eu-a-migracios-paktumrol> (Megtekintve: 2024. 01. 04.)

VOANEWS (2023): *Migration to Europe Increases as Syrians, Afghans Top Asylum-Seekers*. 2023. 12. 22. Forrás: <https://www.voanews.com/a/migration-to-europe-increases-as-syrians-afghans-top-asylum-seekers/7391959.html> (Megtekintve: 2024.01.05.)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Györgyi Dominika Zita

Lektorálta: Pénzváltó Nikolett

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Sayfo Omar et al., 2023

© Migrációkutató Intézet, 2023

ISSN 2677-1780